

NEMZETI ÉPÜLETENERGETIKAI STRATÉGIA - TÁRSADALMI EGYEZTETÉS

Készítette: ENERGIACLUB Szakpolitikai Intézet

2014. október 9.

ÁLTALÁNOS MEGÁLLAPÍTÁSAINK

Hazánkban a lakásmegszűnési ráta a teljes épületállományhoz képest igen alacsony: a KSH adatai szerint 2013-ban mindössze 1251 lakás szűnt meg, az előző években 2-3 ezer, szemben a 4 milliós lakásállománnyal. Ez azt jelenti, hogy a meglévő lakóépületek nagy része az elkövetkező évtizedekben is használatban lesz, korszerűsítésük, felújításuk kérdése tehát továbbra is folyamatosan napirenden marad.

Ez nagy lehetőséget jelent a jelenleg nehéz helyzetben lévő építőipar számára, az egyéb közismert kedvező hatásokat nem is említve (a megtakarított energia révén csökken az energiaimport, így a gazdaság kitettsége, csökkennek a lakosság terhei, nőnek az állam adóbevételei, csökken a károsanyag-kibocsátás, stb.). Mindezeket a NÉeS tervezete is nevesíti, ezért **egyértünk a stratégia átfogó célrendszerével** (5.2.1.).

RÉSZLETES ÉSZREVÉTELEK

Épülettípusok

A specifikus célok (5.2.2.) között kitűzött, 2020-ig 49 PJ/év energiamegtakarítás elérését reálisan, komolyabb kockázatok nélkül elérhető célnak tartjuk, amely a fentiek miatt egyértelműen Magyarország érdekeit szolgálja.

Nem értünk egyet ugyanakkor „A meglévő épületállomány felújításához kapcsolódó célértékek” alpont alatti célszámokkal: a tervezet a felújítások nagy részét a panel épületekhez rendeli. Szakmai konszenzus van a tekintetben, hogy a legnagyobb energiahatékonysági potenciál a családi házakban rejlik, és ezt indirekt módon a NÉeS tervezete is elismeri, amikor 380 ezer panellakás felújításától 12,8 PJ megtakarítást (34 GJ / lakás) vár, míg mindössze 130 ezer családi ház felújítása 17,6 PJ megtakarítással (135 GJ/lakás) járna.

Indokoltnak tartjuk a célszámok jóval nagyobb részét, legalább kétharmadát a családi házak korszerűsítéséhez rendelni.

Hazai gyártás

A legnagyobb energiamegtakarítási lehetőséget a családi házak homlokzatai jelentik: a lakóépületek felújításra váró homlokzatai nagyjából 400 millió m²-t tesznek ki (ennek 80%-a családi házakon van). Ez kb. tízszerese a lehetséges ablakfelületek felületének. A beruházások megfelelő, hosszú távra előre látható és kiszámítható támogatása esetén a homlokzatszigetelést kiszolgáló gyártó-kapacitások hosszú évtizedeken át működhetnek.

Jelenleg az itthon felhasználásra kerülő szigetelőanyagok 45%-ban hazai, 55%-ban import termékek. Ugyanakkor jelentős az export is (kőzetgyapot rendszerek), így a szektor külkereskedelmi-mérlege közelít a nullszaldóhoz. Ha azonban a kormányzat egyértelműen elkötelezi

magát az energiahatékonyság, mint nemzetgazdasági prioritás mellett, és ha a hőszigetelések (és a kapcsolódó K+F, vállalkozásfejlesztések) támogatása a következő években, évtizedekben a jelenleginél egy nagyságrenddel nagyobb volumenben történik, akkor jó eséllyel új, hazai kapacitások épülhetnek ki.

Ugyanez vonatkozik a gépészeti rendszerekre is: bár magas az import aránya (hőtermelők esetében ez az arány 90% körül van, szabályozástechnika esetében 100%-ra tehető, hőleadóknál a hazai gyártás 40%-ot is elérhet), hosszú távú és jelentős támogatási programok esetén új hazai vállalkozások jöhetnek létre a megnövekedett és tartós igények ellátására.

A nyílászárók 90%-a hazai feldolgozás (több ezer ablak-összeépítő üzem létezik Magyarországon), vagyis itt azonnal érezhetőek lennének a pozitív hatások.

Ezért minél előbb szükségesnek tartjuk egy kellően hosszú távú, kiszámítható és előre látható, jelentős volumenű és hatású, lehetőleg többféle forrást (strukturális alapok, uniós pénzügyi alapok, kvótabevételek, kereskedelmi bankok, stb.) kombináló innovatív lakossági támogatási mechanizmus kidolgozását és meghirdetését.

Igények, piac

2014-ben elvégzett országos reprezentatív felmérésünk adatai szerint¹ a háztartások egyötöde tervezi, hogy a közeljövőben valamilyen energetikai célú felújításba fog. A felújítást tervező háztartások 41%-a a magas rezszi miatt vágna bele a munkálatokba a lakosság helyesen ismerte fel, hogy a hosszú távú és jelentős rezsicsökkentés az energetikai korszerűsítésekkel érhető el. A leggyakrabban a nyílászárók cseréjét (44%) és a homlokzati hőszigetelést (39%) említették a terveik között.

¹ <http://energiaklub.hu/hir/iden-is-energiahatekonysagi-barometer>

Energetikai követelmények

Szükségesnek tartjuk az új építésű épületekre vonatkozó minimumkövetelmények (7/2006 TNM rendelet) mielőbbi szigorítását, és a követelmények kiterjesztését a felújítandó épületekre is.

Az 1246/2013 Kormány határozat értelmében az épületenergetikai követelményeket középületek esetén 2015-től, a többi épület esetén pedig 2018-tól kell szigorítani. Állami energiahatékonysági pályázatok kiírásakor minden épület tekintetében már 2015-től érvényesek lesznek az új, szigorúbb követelmények.

Az EU 31/2010 irányelve szerint elvégzett költségoptimum-számítások² meggyőzően alátámasztották, hogy a jelenlegi hazai követelmények jóval elmaradnak a költségoptimalis szinttől. A vizsgálatok eredménye szerint minden vizsgált épülettípus esetében jobb eredményt hoz a jelenlegi magyar szabályozásnál szigorúbb követelmények alkalmazása. Vagyis a kezdeti beruházási költségeket és az éves energiaköltségeket egyaránt figyelembe véve az épület használói számára „olcsóbb” megoldást jelent a szigorúbb követelmények szerinti felújítás illetve építés.

Figyelembe véve, hogy az uniós szabályozás értelmében 2020-tól minden tagországban már csak „közel nulla” energiaigényű épületeket lehet majd építeni, a követelmények közties szigorítása azért is fontos volna, mert ennek hatására a kevésbé hatékony technológiák folyamatosan szorulnának ki a piacról, így csökkenne a hatékonyabb technológiák ára, azaz néhány éven belül a még szigorúbb, közel nulla követelmények is költségoptimalissá válhatnak.

² <http://energiaklub.hu/projekt/epuletek-energetikai-kovetelmenyeinek-koltsegoptimalizalasa-kutatas>